

Wnioskodawca:

[REDACTED]

[REDACTED]

Do:

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa

PETYCJA/SKARGA O UWZGLĘDNIENIE

Obywatelskiego sprostowania do opinii BEOS-WP-817/25

dot. Petycji do Sejmu RP BKSP-155-X-495/25

„Petycja w sprawie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz uznania ojcostwa”

Działając na podstawie Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach w tym Art. 63 Konstytucji RP, uzupełniam wnioski, które mają być zawarte do wiadomości.

Także zawiadamia się oraz zaprasza się strony, wymienieni na końcu treści pisma do posiedzenia Komisji do Spraw Petycji (PET) niniejszej Petycji BKSP-155-X-495/25 w Sejmie RP w dniu 10 września 2025 o godz. 10:30 sala im. Adama Bienia (nr 13, bud. G).

Zgodnie z opinią BEOS-WP-817/25 wniesioną dnia 11 lipca 2025 r., opublikowaną w dniu 02 września 2025 r. na sejmowych stronach przy petycji BKSP-155-X-495/25.

UZNAJE SIĘ NASTĘPUJĄCO:

Za nieprawdziwe uznaje się odniesienie do wezwania tylko i wyłącznie do Konferencji Episkopatu Polskiego.

jednakże, w petycji o numerze BKSP-155-X-495/25 zw. dalej Petycja w sprawie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz uznania ojcostwa, jasno i stosownie podaje się stanowisko, którym po pierwsze podkreśla się:

***„Absolutny zakaz zawierania małżeństw osób duchownych w zawieraniu małżeństw cywilnych, małżeństw religijnych (kanonicznych), małżeństw konkordatowych z osobą małoletnią poniżej 18 roku życia, a zgodnie z tożsamością Konwencji Praw Dziecka Art.1 i Art.2 mówi się o każdej osobie poniżej 18 roku życia jako „Dziecko”.*”**

Natomiast zaproponowane brzmienie legislacyjne odnoszące się do propozycji zapisu dotyczącego Kodeksu Karnego (Dz. U.2024.17) zgodnie z petycją (str. 10) odwołuje się do osób z zawodu zaufania publicznego wymieniono dalej: osoby duchowne, lekarze, nauczycieli, w tym także polityków!

Za nieprawdziwe uznaje się opinia:

„W konkluzji opinii jej autor wskazał, że szesnastoletni chłopiec nie jest zdolny ze względu na stopień swego rozwoju psychicznego ani do zawarcia małżeństwa, ani do uznania ojcostwa” str. 20
BEOS-WP-817/25

Albowiem zgodnie z treścią treści pisma Ministerstwa Sprawiedliwości do Rzecznika Praw Obywatelskich, wyrażono stanowisko, w którym:

„(...) Dążąc do rezygnacji ze zróżnicowania na podstawie kryterium płci, Komitet zauważa, że błędne jest założenie, jakoby rozwój intelektualny oraz emocjonalny kobiet był, co do zasady, szybszy niż u mężczyzn, ale także że stopień tego rozwoju nie jest czynnikiem istotnym dla zawarcia małżeństwa (...).” DL-I-072-13/15/5 Pismo Ministerstwa Sprawiedliwości

Ponadto zgodnie z treścią uzasadniającą wprowadzenie legislacji

”Uznania ojcostwa w wieku 16 roku życia” znajdującą się poniżej

[https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/1E8CDBD5F38B2E25C125746700371126/\\$file/629-uzas.doc](https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/1E8CDBD5F38B2E25C125746700371126/$file/629-uzas.doc)

„(...) Przyjęto założenie, że uznanie może nastąpić wyłącznie wskutek osobistego działania mężczyzny, od którego dziecko pochodzi, i matki dziecka. Skoro uznanie jest stwierdzeniem faktu, może być dokonane tylko osobiście przez osoby, które mają wiedzę na jego temat. Konieczne jest jednak osiągnięcie pewnego stopnia dojrzałości intelektualnej i społecznej gwarantującej zdolność rozumienia znaczenia uznania ojcostwa jako instytucji o określonych, doniosłych skutkach prawnych. Przyjęto, że ukończenie szesnastego roku życia stwarza dodatnią prognozę w tym względzie (zob. art. 77 K.r.o. w proponowanym brzmieniu).

Osoba szesnastoletnia po trzech latach od uzyskania ograniczonej zdolności do czynności prawnych nabywa pewne doświadczenia w korzystaniu z niej. Dzięki realizacji obowiązku szkolnego i dłuższemu uczestnictwu w życiu społecznym ma większe możliwości podejmowania życiowych decyzji, w szczególności – co do uznania (potwierdzenia) ojcostwa. Warto przypomnieć, że kobieta, która ukończyła lat szesnaście, od dawna przez polskiego ustawodawcę jest uważana za wystarczająco dojrzałą, aby przyznać jej legitymację do wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie jej przez sąd na zawarcie małżeństwa, gdy z okoliczności wynika, że będzie to zgodne z dobrem założonej rodziny (art. 10 K.r.o.). „

Jednoznacznie zostało uznane, że stanowi to „dodatnią prognozę”, a więc ustawodawca przyjął zasadę równości płci w uznaniu ojcostwa w wieku 16 roku życia, jako pozytywny aspekt poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ustanawiając:

„Konieczne jest jednak osiągnięcie pewnego stopnia dojrzałości intelektualnej i społecznej gwarantującej zdolność rozumienia znaczenia uznania ojcostwa jako instytucji o określonych, doniosłych skutkach prawnych.”

Ponadto zgodnie z opiniami do druku 187 Kancelarii Senatu RP,
dotyczy opinii MSWA Pismo DP-1-0232-225/2016/MJ wyrażono pozytywną opinią:

„(...) Przedstawiona w uzasadnieniu do projektu argumentacja jest przekonująca i należy ją podzielić. Umożliwienie mężczyźnie, który ukończył 16 lat, wystąpienia do sądu o zezwolenie na zawarcie małżeństwa, zrównałoby prawo mężczyzn i kobiet w tym zakresie. Równe traktowanie nupturientów w ww. względzie dotyczy wyłącznie prawa do wystąpienia do sądu o zezwolenie na zawarcie małżeństwa, a do właściwości sądu będzie należała, tak jak obecnie, analiza przedstawiona w sprawie okoliczności i wydanie w tej sprawie orzeczenia. (...) Słusznie wskazuje projektodawca, że przedstawione rozwiązanie nie narusza ratyfikowanej przez Polskę Konwencji w sprawie zgody na zawarcie małżeństwa, najniższego wieku małżeńskiego i rejestracji małżeństw, podnosząc jednocześnie, że zgodnie z zasadą niedyskryminacji, prawo to powinno przysługiwać zarówno kobiecie jak i mężczyźnie. Ważnym argumentem przytoczonym przez projektodawcę jest przepis art. 77 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015. Poz. 2082, z późn. zm.) umożliwiający złożenie przed sądem opiekuńczym oświadczenia koniecznego do uznania ojcostwa przez osobę, która ukończyła 16 lat. Przepis ten pozostaje w korelacji z projektowanym rozwiązaniem, umożliwiającym ojcu zawarcie związku małżeńskiego z matką dziecka.”

Zgodnie z treścią opinii OE-243 do Kancelarii Senatu kadencji IX wyrażano także pozytywną opinię dotyczącą przesłanki równego traktowania mężczyzn i kobiet w wieku 16-18 lat, następująco:

„(...) Innego zdania jest K. Pietrzykowski, który dowodzi, że dyskryminowany jest tutaj mężczyzna, w zakresie, w jakim nie ma on możliwości uzyskania zezwolenia na zawarcie małżeństwa po ukończeniu 16 roku życia (...)”.

(...)

3. Przyznanie mężczyznom możliwości zawarcia małżeństwa za zgodą sądu po ukończeniu lat szesnastu mogłoby w większym stopniu niż rozwiązanie dotychczasowe realizować zasadę ochrony dobra dziecka wynikającą z art. 72 ust. 1 Konstytucji. Rozwiązanie to mogłoby umożliwić wychowanie w rodzinie opartej na związku małżeńskim dzieciom, których ojcowie ukończyli szesnasty, a nie ukończyli osiemnastego roku życia. Cel ten mogłoby realizować także rozwiązanie zgodnie z którym sąd uzyskałby kompetencję, by z ważnych powodów wyrazić zgodę na zawarcie małżeństwa przez osobę, która ukończyła lat szesnaście, pod warunkiem, że drugi spośród nupturientów ukończył lat osiemnaście, a z okoliczności wynika, że zawarcie małżeństwa będzie zgodne z dobrem przyszłej rodziny. (...)”

Przypomina się, że celowo pominięto przez

Ekspert ds. legislacji w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji,

odwołanie się do znaczącego źródła prawa z treści Konstytucji RP art. 87 i art. 91 ust. 1, ust.2 i ust.3,

W których jednoznacznie się wskazuje, że niniejsze normy kolizyjne mają uprzednią wyższość poprzez zawarte umowy międzynarodowe! – Co jest wykładnią pierwszeństwa:

art. 16 Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet:

„1. Państwa Strony podejmą wszelkie niezbędne kroki w celu likwidacji dyskryminacji kobiet we wszystkich sprawach wynikających z zawarcia małżeństwa i stosunków rodzinnych, a w szczególności zapewnią, na warunkach równości z mężczyznami:

a) równe prawo zawierania małżeństwa,

b) równe prawo swobodnego wyboru małżonka i zawierania małżeństwa wyłącznie za własną swobodną i pełną zgodą,

c) równe prawa i obowiązki w czasie trwania małżeństwa i po jego rozwiązaniu,

d) równe prawa i obowiązki rodzicielskie, niezależnie od tego, czy rodzice są małżeństwem, w sprawach dotyczących ich dzieci; we wszystkich przypadkach dobro dzieci będzie najważniejsze,

e) równe prawa w zakresie swobodnego i świadomego decydowania o liczbie dzieci i odstępach czasu między ich narodzinami oraz w sprawach dostępu do informacji, poradnictwa i środków umożliwiających korzystanie z tego prawa,

f) równe prawa i obowiązki w zakresie opieki, kurateli, wychowania i przysposobienia dzieci oraz w zakresie innych podobnych instytucji, jeżeli prawo krajowe je przewiduje; we wszystkich przypadkach dobro dzieci będzie najważniejsze,

g) równe prawa osobiste męża i żony, w tym również w zakresie wyboru nazwiska, zawodu i zajęcia,

h) równe prawa każdego z małżonków w odniesieniu do własności, nabywania, rozporządzania, zarządzania, użytkowania i dysponowania mieniem, zarówno bezpłatnie, jak i odpłatnie.

2. Przyrzeczenie małżeństwa oraz małżeństwo dziecka nie będą miały skutku prawnego; zostaną podjęte wszelkie niezbędne kroki, w tym również ustawodawcze, w kierunku określenia dolnej granicy wieku zdolności do zawarcia małżeństwa i wprowadzenia obowiązkowego wpisu małżeństw do urzędowego rejestru.”

art. 5 Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet:

Państwa Strony podejmą wszelkie stosowne kroki w celu:

a) zmiany społecznych i kulturowych wzorców zachowania mężczyzn i kobiet w celu osiągnięcia likwidacji przesądów i zwyczajów lub innych praktyk, opierających się na przekonaniu o niższości lub wyższości jednej z płci albo na stereotypach roli mężczyzny i kobiety,

b) zapewnienia, aby wychowanie w rodzinie wyrabiało właściwe rozumienie macierzyństwa jako funkcji społecznej oraz poczucie wspólnej odpowiedzialności mężczyzn i kobiet za wychowanie i rozwój ich dzieci, przy założeniu, że wzgląd na dobro dzieci ma zawsze podstawowe znaczenie.

art. 2f Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet:

„f) podejmować wszelkie stosowne kroki, łącznie z ustawodawczymi, w celu zmiany lub uchylecia wszelkich ustaw, zarządzeń, zwyczajów lub praktyk, które stanowią dyskryminację kobiet,”

Konwencja Praw Dziecka

„Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej konwencji „dziecko” oznacza każdą istotę ludzką w wieku poniżej osiemnastu lat, chyba że zgodnie z prawem odnoszącym się do dziecka uzyska ono wcześniej pełnoletność.

Artykuł 2

1. Państwa-Strony w granicach swojej jurysdykcji będą respektowały i gwarantowały prawa zawarte w niniejszej konwencji wobec każdego dziecka, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, niezależnie od rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych, statusu majątkowego, niepełnosprawności, cenzusu urodzenia lub jakiegokolwiek innego tego dziecka albo jego rodziców bądź opiekuna prawnego.
2. Państwa-Strony będą podejmowały właściwe kroki dla zapewnienia ochrony dziecka przed wszelkimi formami dyskryminacji lub karania ze względu na status prawny, działalność, wyrażane poglądy lub przekonania religijne rodziców dziecka, opiekunów prawnych lub członków rodziny.”

Nieprawidłowości w opiniowaniu treści, wynikają także, że celowo zaprzestano do odniesienia się zawartych przepisów międzynarodowych i wywartych przez oba Komitety Traktatowe jednomyślnego stanowiska, co powinno być zawarte w niniejszej opinii BEOS-WP-817/25.

Ponownie opinia BEOS opiera się na jednoznacznej opinii tylko na pojedynczym wyroku TK z 15 lipca 2010 roku, celowo pomijając argumentację odrębnych zdań do tego wyroku, pomijając całokształt także wyroku TK z 6 maja 2014, albowiem nie można się zgodzić i opierać się na pojedynczych przesłankach, jeżeli oba wyroki TK dotyczy regulacji norm prawnych tego samego problemu wobec Powszechnego Wiek Emerytalnego. Sformułowane stanowisko BEOS jest nie precyzyjne i stanowi pogwałcenie zasad pluralistycznych w demokratycznym państwie.

Ponadto cytuje się:

BAS Nr 2(26)2011 str.181 „Wydaje się, że zróżnicowany wiek emerytalny kobiet w świetle zgodności z Konstytucją trzeba oceniać w szerszym kontekście. Należy się zgodzić z tezą, że różnice biologiczne między kobietami i mężczyznami nie są cechami relewantnymi z punktu widzenia prawa do emerytury”

"Komitet Praw Gospodarczych, Socjalnych i Kulturalnych w komentarzu ogólnym do art. 3 Paktu, komentarz nr 16 z 2005 r., U.N. Doc. E/C.12/2005/4 (2005), pkt 26, oraz do art. 9 Paktu, komentarz nr 19 z 2007 r., U.N. Doc. E/C.12/GC/19 (2008), pkt 32, wskazał, że implementacja art. 3 w związku z art. 9 Paktu wymaga, między innymi, zrównania obowiązkowego wieku przejścia na emeryturę kobiet i mężczyzn (ang. compulsory retirement age). Komitet zwrócił uwagę, że implementując postanowienia Paktu do porządków krajowych, każde z państw – stron Paktu – ma margines uznania w przyjmowaniu odpowiednich środków w celu zapewnienia kobietom i mężczyznom równych praw gospodarczych, socjalnych i kulturalnych. Jednocześnie państwa mogą, a w pewnych przypadkach powinny, przyjąć tymczasowe środki szczególne (ang. temporary special measures), aby przyspieszyć osiągnięcie faktycznej równości kobiet i mężczyzn w korzystaniu z wymienionych praw. Charakter, czas trwania i środki powinny być dostosowane do konkretnego zagadnienia, kontekstu i okoliczności, a rezultaty monitorowane celem zaprzestania stosowania środków w przypadku osiągnięcia zakładanych celów (por. komentarz nr 16 z 2005 r., pkt 32-36)."

Komunikat po wyroku TK Sygn. akt K 63/07 (2010)

<https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/wyroki/art/4844-wiek-emerytalny-kobiet-i-mezczyzn>

"Trybunał zwrócił uwagę, że rozłożone z reguły na wiele lat reformy polegające na zrównywaniu wieku emerytalnego są planowane, realizowane albo zakończone w wielu państwach europejskich. Zmiany w tym kierunku są także traktowane jako cel do osiągnięcia w przyszłości w świetle prawa Unii Europejskiej i prawa międzynarodowego.

W tej sytuacji, Trybunał Konstytucyjny postanowił o skierowaniu do Sejmu sygnalizacji dotyczącej celowości podjęcia działań ustawodawczych, zmierzających do stopniowego zrównywania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn."

Komunikat po wyroku TK Sygn. akt K 43/12 (2014)

<https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/2799-wiek-emerytalny-kobiet-i-mezczyzn>

"Przepisy podwyższające i zrównujące wiek emerytalny kobiet i mężczyzn nie naruszają standardu konstytucyjnego. Za niezgodne z konstytucją Trybunał uznał przepisy o emeryturze częściowej, w zakresie, w jakim uzyskanie uprawnienia na warunkach w nich przewidzianych nie jest ograniczone terminem i przez to nie jest zharmonizowane ze zrównaniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn."

Za nieprawdziwe uznaje się stanowisko opinii BEOS dotyczące jako wyjątku legislacyjnego Szkocji wobec minimalnego wieku małżeńskiego ustanowionego na wiek 16 rok życia dla obu płci, jako wyjątku ustanowionego w Państwach Europejskich. Niejednoznaczna i trafiona argumentacja BEOS, dowodzi, jak nikła jest wiedza w tejże materii.

Zgodnie z publikacją:

Publikacja 9 lipca 2025:

<https://mypolska.uk/szkocja-rozwaza-podniesienie-minimalnego-wieku-zawarcia-malzenstwa-do-18-lat/>

„Szkocja rozważa podniesienie minimalnego wieku zawarcia małżeństwa do 18 lat

Szkocki rząd rozpocznie konsultacje w sprawie podniesienia minimalnego wieku, w którym można zawrzeć małżeństwo lub zarejestrować związek partnerski – z 16 do 18 lat. Obecne przepisy pozwalają osobom w wieku 16 i 17 lat wziąć ślub bez zgody rodziców.

Proponowana zmiana dostosowałaby szkockie prawo do obowiązujących już przepisów w Anglii i Walii, gdzie wiek ten został podniesiony w 2023 roku. Równoległe rozważane jest rozszerzenie przepisów dotyczących przymusowych małżeństw – tak, by zmuszanie osoby poniżej 18. roku życia do ślubu było przestępstwem.

Informację o planowanych konsultacjach potwierdzono w pisemnej odpowiedzi na pytanie posłanki Ash Regan z partii Alba, która od dawna apeluje o zmianę przepisów.

*Ash Regan ostrzega: **Małżeństwo dzieci to ukryte przestępstwo, ale wciąż stanowi realny problem w Szkocji i w całym Zjednoczonym Królestwie. Brak wymogu zgody rodziców sprawia, że dziewczęta są szczególnie narażone na manipulację i przymus.** Potrzebujemy nowych zabezpieczeń, które pozwolą chronić ich dzieciństwo i przyszłość.*

Według UNICEF – agencji ONZ zajmującej się pomocą dzieciom – każde formalne małżeństwo lub nieformalny związek z osobą poniżej 18. roku życia to tzw. „małżeństwo dzieci”. Organizacja określa je jako poważne naruszenie praw człowieka.

Inaczej niż w Anglii

Dane opublikowane przez National Records of Scotland pokazują, że w 2023 roku w wieku 16–19 lat wzięto ślub 38 mężczyzn i 78 kobiet. Dla porównania – w 1974 roku było to odpowiednio 5 156 mężczyzn i 11 963 kobiety.

Przez wieki Szkocja miała odmienne przepisy niż Anglia. Już w XVIII wieku angielskie prawo zabraniało małżeństw osób poniżej 21 lat bez zgody rodziców, podczas gdy w Szkocji wystarczyło 12 lat dla dziewcząt i 14 dla chłopców. Co więcej, ślub można było zawrzeć na podstawie samego oświadczenia.

Z tego powodu Gretna Green – miejscowość tuż przy granicy – zyskała sławę miejsca ucieczek zakochanych. Ceremonie odbywały się tam „od ręki” i bez formalności. W 1940 roku zakazano tzw. „małżeństw z deklaracji”, a w 1977 roku umożliwiono zawieranie ślubów bez zgody rodziców w wieku 18 lat.

Obecnie osoby w wieku 16–17 lat nadal mogą wziąć ślub w Szkocji, ale takie małżeństwo nie jest już uznawane w Anglii ani Walii. „

Minimum age for marriage could be raised in Scotland

<https://www.bbc.com/news/articles/c7vr07p1yd1o>

„A consultation is to be held on raising the minimum age for marriage and civil partnerships in Scotland to 18. Marriage laws currently allow those aged 16 and 17 to tie the knot without parental consent. The Scottish government will now look at increasing the age of consent to marry to 18, which is the legal position in England and Wales.

Ministers will also consider extending the current forced marriage legislation to include making it a criminal offence to force a person under 18 to marry.

The formal consultation on the new legislation was confirmed in a written answer to Alba MSP Ash Regan, who is a vocal campaigner for increasing the marriage age.

Unicef - the United Nations agency providing humanitarian and development aid to children worldwide - defines any formal marriage or informal union between a child under the age of 18 and an adult or other child as "child marriage".

The UN agency describes marriage before the age of 18 as a "fundamental violation of human rights".

Ash Regan said: "Child marriage is a hidden crime, but I am concerned that it is very much a live issue in Scotland and across the UK.

"In Scotland, the legal age is 16 and no parental consent is needed.

"Campaigners have previously highlighted that this leaves girls vulnerable to grooming and coercion.

"I want to see new safeguards to prevent coerced marriages for under-18s, to protect their childhoods and their life chances."

Data from the National Records of Scotland showed 38 men and 78 women aged 16-19 got married in 2023, compared to 5,156 and 11,963 in 1974, respectively.

Eloping to Scotland

Scotland and England have had different rules on marriage for centuries.

In the 18th century an English law stopped couples under 21 marrying without their parents' permission.

But in Scotland it was permitted for girls from the age of 12, and for boys aged 14 or older.

Anyone in Scotland could also marry a couple by "declaration".

Teenage lovers in England would elope to Scotland and Gretna, just two miles over the border, became known as a marriage location.

Couples could get married on the spot at Gretna Green in a simple ceremony. "

Scotland Marriage Age: Law May Change in 2025

<https://dawnsolicitors.co.uk/scotland-marriage-age-law-may-change-in-2025/>

„Why Scotland May Raise the Marriage Age

The Scottish Government will launch a consultation in 2025, and it will consider aligning Scotland with the rest of the UK by setting the minimum marriage age at 18. Firstly, child protection concerns drive this proposal, as the reform aims to safeguard minors from coercion or forced marriages. Secondly, human rights standards influence the change, since international organisations, including UNICEF, recommend 18 as the minimum marriage age. Finally, social change supports the reform, because teenage marriages have become far less common, making the proposal both timely and proportionate. (...)”

Zgodnie z treścią

„Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy – Komentarz”

red. naukowa M. Habdas, M. Fras (Wolters Kluwer 2021):

„II. Minimalny wiek do zawarcia małżeństwa

(...)

8. Konieczność ustalenia minimalnego wieku nupturientów wynika z przyjętej przez Polskę konwencji nowojorskiej z 10.12.1962 r. w sprawie zgody na zawarcie małżeństwa, najniższego wieku małżeńskiego i rejestracji małżeństw (Dz.U. z 1965 r. Nr 9, poz. 53). Treść konwencji powstała w efekcie prac podjętych przez Komisję Praw Kobiet w 1957. W lipcu Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ uznała za celowe opracowanie konwencji międzynarodowej zawierającej zasady zawierania małżeństw.

Autorzy konwencji uznali, że w celu przeciwdziałania praktykom niezgodnym z prawem międzynarodowym – co stwierdzono już wcześniej w uchwale Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 843 (IX) z 17.12.1954 r. – strony konwencji powinny zapewnić swobodę przy wyborze małżonka, znieść małżeństwa dzieci oraz zaręczyny dziewcząt, które nie osiągnęły dojrzałości płciowej, wprowadzić karalność czynów sprzecznych z dwiema poprzednimi zasadami oraz rejestrację małżeństw.

Zgromadzenie Ogólne ONZ zdecydowało o otwarciu konwencji do podpisu 10.12.1962 r.

Konwencja została ratyfikowana przez Polskę i weszła w życie w marcu 1965 r.

W preambule konwencji odwołano się do brzmienia art. 16 Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r., której pkt 1 stanowi, że mężczyźni i kobiety, bez względu na jakiekolwiek różnice ras, narodowości lub wyznania, mają prawo po osiągnięciu pełnoletności do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny. Ponadto mają oni równe prawa w odniesieniu do zawarcia małżeństwa, podczas jego trwania i po jego ustaniu.

11. Regulacja art. 10 § 1 k.r.o. wywołała dyskusję w kontekście przepisów Kodeksu cywilnego, które nie czynią rozróżnienia ze względu na płeć nupturientów, stwierdzając ogólnie, że z chwilą zawarcia małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność (art. 10 § 2 k.c.), oraz krytykę Rzecznika Praw Obywatelskich. Niestety nie wiadomo, jaka jest ratio legis regulacji dotyczącej wieku nupturientów i zezwolenia na zawarcie małżeństwa wyłącznie kobiecie, która nie osiągnęła 18. roku życia. Nie opublikowano ani treści ostatecznie głosowanego projektu, ani jego uzasadnienia. Wskazuje się jedynie na ogólne i lakoniczne stwierdzenie mające uzasadniać wprowadzenie regulacji ustawy z 1998 r., że „względny, które (...) uzasadniały wyższą granicę wieku wymaganego od mężczyzn, przestały być aktualne”. Nie wiadomo też, dlaczego nie uwzględniono wniosków zgłoszonych do projektu ustawy z 1998 r. (III kadencja, druk sejm. nr 485), zgodnie z którymi art. 10 k.r.o. uzyskałyby treść nieróżnicującą ze względu na płeć.

Tożsame z tymi wnioskami były propozycje zawarte w projekcie Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego z 1997 r. oraz zawarte w projekcie rządowym wniesionym do Sejmu 20.04.1998 r.

Różnicowanie możliwości udzielenia przez sąd zgody na zawarcie małżeństwa ze względu na płeć może być oceniane jako dyskryminujące.
Ze względu na to postuluje się zmianę art. 10 k.r.o. polegającą na ustaleniu, bez wyjątku, minimalnego wieku osiemnastu lat uprawniającego do zawarcia małżeństwa, co oznaczałoby, że konieczność osiągnięcia tego wieku byłaby podstawową zasadą polskiego porządku prawnego i co mogłoby mieć pozytywny wpływ na stosowanie klauzuli porządku publicznego oraz przeciwdziałałoby zawieraniu małżeństw przez dzieci. Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w uwagach do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (IX kadencja, druk senacki nr 187) zawartych w piśmie z 16.06.2016 r., gdzie stwierdził, że bardziej racjonalne byłoby podniesienie wieku dla kobiet, czyli w istocie zniesienie możliwości uzyskania zezwolenia sądu na zawarcie małżeństwa, niż obniżenie go dla mężczyzn (w celu zniwelowania różnicy ze względu na płeć).
W opinii Sądu Najwyższego w świetle danych o średnim wieku zawierania małżeństw w Polsce umożliwienie zawierania małżeństw dzieciom jest jeszcze mniej usprawiedliwione.
Przeciwko obniżaniu wieku mężczyzny jako sposobu zniwelowania różnicy ze względu na płeć, poza argumentem dotyczącym przeciwdziałania małżeństwom dzieci, przemawia także brak jakiegokolwiek dyskryminacji w przepisach prawa dziecka pozamałżeńskiego. ”

„III. Zezwolenie sądu na zawarcie małżeństwa

16. W opinii z 16.06.2016 r. do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na wyniki badań orzecznictwa w sprawach udzielenia zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego nieletniej.
Zdaniem Sądu Najwyższego wykazały one, że postępowania często nie były odpowiednio docieklive, a wiedza o wnioskodawczyni i kandydacie na współmałżonka znikoma.
Sądy rzadko zarządzały przeprowadzenie opinii specjalistycznych w celu ustalenia możliwości realizacji przesłanki dobra rodziny. Oceny w zakresie realizacji przesłanki dobra rodziny dokonywano zbyt liberalnie, zwłaszcza w sytuacji ciąży albo urodzenia dziecka przez małoletnią, co w praktyce przesądzało o udzieleniu zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego.
Istnienie „ważnego powodu” do udzielenia zgody na zawarcie małżeństwa nie przesądza o spełnieniu przesłanki „dobra zakładanej rodziny”, czyli rokowań co do trwałości przyszłego małżeństwa, dobra członków zakładanej rodziny, w tym przede wszystkim małoletniej kobiety i jej dzieci.
Należy zatem położyć nacisk na wykorzystanie przewidzianych w normatywnym modelu instrumentów w celu oceny przesłanek niezbędnych do udzielenia zgody, takich jak dowód z dokumentów (zaświadczeń o nauce lub zatrudnieniu, zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, dokumentów potwierdzających warunki bytowe uczestników), wysłuchanie przedstawiciela ustawowego, osób bliskich, przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w celu zebrania informacji dotyczących małoletniej i mężczyzny, z którym zamierza zawrzeć małżeństwo, ich środowiska, warunków życiowych itp., ewentualnie zarządzenie przeprowadzenia opinii specjalistycznej.
(...)

”

—

CASUS SPOŁECZNY

Dyskryminacji ze względu na płeć (seksizm)
i Dyskryminacji ze względu na wiek (wiekizm, adułyzm):

„Minister staje w obronie młodych panów”

<https://wiadomosci.onet.pl/kraj/minister-staje-w-obronie-mlodych-panow/91yfe>

„Elżbieta Radziszewska, pełnomocnik rządu ds. równego traktowania kobiet i mężczyzn, domaga się ujednolicenia granicy wiekowej przy wpuszczaniu gości do jednego ze szczecińskich klubów nocnych. Do Kafe Jerzy wpuszczane są kobiety powyżej 20 lat i mężczyźni powyżej 25 roku życia - podaje "Gazeta Wyborcza".

Według minister, interwencja była spowodowana wpłynięciem pisma z prośbą o interwencję.

Jak mówi współwłaściciel Kafe Jerzy, Michał Stankiewicz, klub jest przeznaczony dla określonej grupy ludzi i nie ma zamiaru tego zmieniać. Argumentami, na które powołuje się klub przy selekcji osób przy wejściu, są "różnice w rozwoju społecznym i emocjonalnym kobiet i mężczyzn" - podaje gazeta.

Pełnomocnik klubu zastrzega, że właściciele mieli prawo to zrobić, ponieważ "cały system prawny RP stosuje uprzywilejowanie ze względu na płeć".

Szczeciński klub nie jest jedynym w Polsce, który stosuje podobne kryteria wstępu. Na wielu stronach internetowych polskich klubów można znaleźć informacje o granicy selekcji wiekowej. Elżbieta Radziszewska na razie czeka, czy wpłyną kolejne wnioski o interwencje. Jeśli tak, to zainteresuje się szerszej problemem dyskryminacji ze względu na wiek albo płeć. Jak mówi, brać będzie jednak pod uwagę stosowaną przez właścicieli argumentację.

“

„Minister Radziszewska broni młodych mężczyzn”

Jolanta Kowalewska, Szczecin

<https://wyborcza.pl/7,75398,8843286,minister-radziszewska-broni-młodych-mezczyzn.html>

„Pełnomocnik rządu ds. równego traktowania” zainteresowała się działalnością szczecińskiego klubu nocnego. Uważa, że dyskryminuje on mężczyzn poniżej 25. roku życia.

W Kafe Jerzy, któremu przyjrzała się minister Elżbieta Radziszewska, obowiązuje zasada, że mogą się tu bawić panie od 20. roku życia i panowie, którzy ukończyli 25 lat. Zdaniem minister klub dyskryminuje ze względu na płeć.

„Jako Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania proszę o ujednolicenie „granicz wiekowej”” - napisała pani minister do właścicieli Kafe Jerzy.

- Zainteresowałam się tym klubem na podstawie pisma z prośbą o interwencję - mówi "Gazecie" minister Radziszewska. - Zdumiała mnie wypowiedź menedżera, że nie wpuszczają panów poniżej 25. roku życia, bo bardzo młodzi mężczyźni są nieodpowiedzialni.

Michał Stankiewicz, współwłaściciel Kafe Jerzy: - Jesteśmy zaszczyceni, że naszym klubem zainteresowała się Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Chociaż najpierw myśleliśmy, że to żart, że zostaliśmy uczestnikiem programu typu "ukryta kamera". Właściciele Kafe Jerzy nie zamierzają zmieniać zasad. - Jesteśmy klubem muzycznym, którego oferta skierowana jest do poważniejszej klienteli - mówi Stankiewicz.

Michał Lizak, pełnomocnik Kafe Jerzy, podkreśla, że klub prawa nie łamie, uwzględnia tylko różnice w rozwoju społecznym i emocjonalnym kobiet i mężczyzn.

- Cały system prawny RP stosuje uprzywilejowanie ze względu na płeć - podkreśla Michał Lizak. - Mamy na przykład zróżnicowanie wiekowe do nabywania praw emerytalnych.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy zezwala za zgodą sądu na zawarcie związku małżeńskiego 16-latkę, a 16-latkowi już nie.

Kafe Jerzy to niejedyny lokal w Polsce, który stosuje tzw. selekcję wiekową. Na stronach internetowych wiele klubów informuje, że wpuszczane są panie od 18. roku życia i panowie od 21. czy panie od 21 lat, a panowie od 24. Czy te kluby także mogą się spodziewać pism od pani minister z prośbą o zaprzestanie dyskryminacji mężczyzn?

- Wszystko zależy od tego, jaką argumentację stosują - mówi minister Radziszewska. - **Jeżeli będę miała kolejne prośby o interwencję, to zainteresuję się dyskryminacją ze względu na wiek czy płeć.**

Minister Radziszewska zasłynęła niedawno wypowiedzią, że katolicka szkoła ma prawo nie zatrudnić nauczycielki lesbijki, a swojemu oponentowi wytknęła w rozmowie telewizyjnej, że jest gejem. Jej dymisji domagały się organizacje kobiece i SLD. Krytykowano ją za homofobiczne wypowiedzi.

Prof. Magdalena Środa, która była pełnomocnikiem ds. równego statusu kobiet i mężczyzn w rządzie Belki, tak komentuje najnowszą aktywność pani minister: - Niedobrze, że rządowe pieniądze marnowane są na tego typu marginalne problemy bez znaczenia społecznego. Elżbieta Radziszewska powinna podejmować działania o charakterze strukturalnym i systemowym.

Posł lewicy Bartosz Arłukowicz: - Pani minister zajmuje się wejściówkami do dyskotek, a nie problemami dyskryminacji mniejszości. Zadziwiła, zadziwia i zastanawiam się, jak bardzo zadziwiać jeszcze będzie.”

Alternatywnie rozważa się stanowisko tłumaczenia przysięgłego wszelkich stosownych pism, które w ramach obywatelskich inicjatyw wymuszają przez Rząd Rzeczypospolitej Polski podjęcie działań, które doprowadzą do istniejących zmian i działań legislacyjnych w celu przestrzegania Praw Człowieka, w tym Praw Dziecka i Praw Kobiet, których to Polska jest Państwem-Stroną zawartych umów wiążących i Sygnatariuszem Konwencji Traktatowych.

Obywatelskie stanowisko jest niezmiennie i podtrzymuje się oskarżając Rząd RP i Polski Kościół Katolicki jako Państwa-Strony za stosowanie przemocy prawnej wobec osób małoletnich, dzieci, osób dorosłych, chłopców i dziewcząt, mężczyzn i kobiet i jako „efektu mroźnego” za naruszenia kolizyjnej normy prawnej wobec traktatów międzynarodowych, niniejszych Konwencji zawartych w petycji obywatelskiej BKSP-155-X-495/25.

Niniejszą treść otrzymują strony –

zaprasza się do posiedzenia w sprawie Petycji BKSP-155-X-495/25

Komisji do Spraw Petycji (PET) w Sejmie RP

w dniu 10 września 2025 o godz. 10:30 sala im. Adama Bienia (nr 13, bud. G):

- BEOS
- Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego, Ministerstwo Sprawiedliwości Dr Daniela Wybrańczyk
- Komisja do Spraw Petycji (PET) w Kancelarii Sejmu RP
- Biuro Poselskie Posłanki Urszuli Augustyn
- Biuro Poselskie Marcina Józefaciuka
- Biuro Poselskie Stanisława Gorczycy
- Biuro Poselskie Rafała Bochenka
- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Rzecznik Praw Dziecka
- UNICEF Polska
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Wszelkie treści odpowiedzi na niniejsze pismo,
proszę tylko i wyłącznie drogą elektroniczną:

_____

_____

Podpisano

_____

_____